

بزرگ‌ترین بازار سرپوشیده آسیا و شاید بزرگ‌ترین بازار جهان را باید در یکی از شهرهای بزرگ واقع در شمال غربی ایران سراغ گرفت. جایی در مسیر اروپا. تبریز علاوه بر تمام این ویژگی‌ها، در مسیر راه ابریشم - که برای ۱۷۰۰ سال مهم‌ترین و پررفت‌وآمدترین جاده‌های تجاری دنیا بود - قرار گرفته بود. به همین خاطر این شهر که تجارتی پررونق داشت، بزرگ‌ترین شهر منطقه شد و بازارش به بزرگ‌ترین بازار ایران و جهان شهرت یافت.

بازار تبریز به قدری بزرگ بود که در دوران قاجار یک پنجم مساحت شهر را تشکیل می‌داد. برای تاجران ایرانی و خارجی حتی مهم‌تر از بازار پررونق پایتخت بود. این بازار مانند بسیاری از بازارهای ایرانی نه تنها مکانی برای دادوستد که مرکزی فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، مذهبی، خدماتی و حتی ورزشی بود. همین ویژگی‌های بازار بزرگ و محبوب تبریز باعث شد تا اعضای «کمیته میراث جهانی یونسکو» آن را میراث همه مردم جهان بدانند و تصمیم بگیرند نام آن را وارد فهرست میراث جهانی کنند.

بازارهای تخصصی

بازار تبریز ۲۰ راسته و ۵۵۰۰ مغازه و حجره دارد. با این حال، خریداران برای پیدا کردن آنچه می‌خواهند در بازار تبریز سردرگم نمی‌شوند. در بازار تبریز مانند دیگر بازارهای ایران هر راسته و دالان به یک صنف و شغل اختصاص دارد. پس در این بازار کافی است بدانید چه می‌خواهید. از خوبی‌های راسته‌ها و بازارهای تخصصی این است که خریدار می‌تواند کیفیت و قیمت اجناس متفاوت را با هم مقایسه کند و خریدی خوب و مطمئن داشته باشد.

آشنایی بیشتر با بازار تبریز

بازار راه ابریشم

روی خوش بازاریان

در بازار تبریز صنف‌های زیادی مشغول کاسبی هستند. اما پرجمعیت‌ترین صنف این بازار فرش‌فروشان و پارچه‌فروشان هستند. فرش‌های ظریف و ریزبافت تبریز، پارچه‌های زربافت و گلیم‌های ایرانی را به راحتی می‌توان در راسته‌ها و تیمچه‌های بازار تبریز یافت. زمانی تاجران اروپایی در طلب این دست‌بافت‌های زیبا، ابریشم مرغوب، تنباکو، خشکبار، رنگ‌های گیاهی، شال و البته روی خوش بازاریان ایرانی به تبریز می‌آمدند و با دست پر به دیارشان برمی‌گشتند.

مرکز مذهبی شهر

بازارهای ایرانی چیزی بیشتر از یک مجموعه تجاری هستند. مثلاً بازار تبریز با ۲۰ مسجد کوچک و بزرگ و ۱۲ مدرسه علمیة مذهبی، یک مرکز مذهبی مهم و قابل اعتناست. بازاریان صدای اذان که بلند می‌شود، کار و کاسبی را رها می‌کنند تا خود را به صف‌های نماز مسجدها برسانند. از محبوب‌ترین مسجدهای بازار تبریز همین «مسجد جامع» است. مسجدهای ایرانی نه تنها مرکزی مذهبی که پایگاهی اجتماعی و سیاسی هم هستند.

بعد از زلزله

زلزله ویرانگر سال ۱۱۹۳

هجری قمری بازار تبریز را زیر و رو کرد و تقریباً هیچ چیز از آن رونق و شکوه افسانه‌ای باقی نگذاشت. اما حاکمان و مردم شهر دوباره دست به کار شدند و بازار تبریز را دوباره ساختند. بازار جدید نه تنها چیزی از بازار قدیمی کم نداشت که بعضی از اعضایش، مانند «تیمچه مظفریه» همتایی در بازار قدیمی نداشت. تیمچه‌ها که معمولاً زیباترین بخش هر بازاری ایرانی هستند، محصول فکر و سلیقه معماران آن دوره است.

بازار سه طبقه

بازار تبریز به خاطر تنوع بناهایش یک موزه معماری زنده و پویاست. در این مجموعه علاوه بر حجره‌ها می‌توان تیمچه، حمام، مدرسه و مسجد ایرانی را دید و با هنر معماران خوش‌ذوق و قریحه تبریزی آشنا شد. بناهای بخش تجاری بازار بیشتر دو یا سه طبقه دارند. مانند «سرای امیر» که حجره‌های طبقه همکف آن به مغازه‌ها اختصاص دارد، طبقه بالا کارگاه یا محل استراحت و زیرزمینش محل انبار کالا است.

